

13. lecke

Milyen eszközökkel befolyásolja
a kormány a makrogazdasági
folyamatokat?

A költségvetési politika eszközei
és hatásmechanizmusa.

Fiskális politika

- a makrogazdasági folyamatok befolyásolása az állami költségvetés bevételi és kiadási tételein keresztül
- a fiskális politika a kormány hatásköre, a költségvetést az országgyűlés fogadja el
- a fiskális politika eszközei (leegyszerűsítve, modellünkben)
 - autonóm és jövedelemfüggő adók ($T = T_0 + zY$)
 - autonóm transzferek (TR vagy TR_0)
 - autonóm kormányzati áruvásárlások (G vagy G_0)

A költségvetés sematizált mérlege, hiány és egyenleg

BEVÉTELEK	Költségvetési mérleg	KIADÁSOK
$T(ax) = \text{adók}$		$G(\text{overnment spending}) = \text{kormányzati áruvásárlások}$
-----		$TR(\text{ansfers}) = \text{állami transzferek}$
$BD \text{ (Budget Deficit)} = \text{a költségvetés hiánya}$		

- a deficit meghatározása

$$BD = (G + TR) - T$$

- (elsődleges) költségvetési egyenleg (kamatkiadások nélkül) (*Primary Balance, PB*)

$$PB = T - (G + TR)$$

- elsődleges szufficit ($PB > 0$) és elsődleges deficit ($PB < 0$)
- ha nincs államadósság, akkor $BD = -PB$

Részlet a költségvetési törvényből

2011. évi CLXXXVIII. törvény

Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről¹

Az Országgyűlés Magyarország 2012. évi költségvetéséről a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

A KÖZPONTI ALRENDSZER KIADÁSAINAK ÉS BEVÉTELEINEK FŐÖSSZEGE, A HIÁNY MÉRTÉKE

1. § Az Országgyűlés az államháztartás központi alrendszerének (a továbbiakban: központi alrendszer) 2012. évi

a) bevételi főösszegét 14 340 947,1 millió forintban,

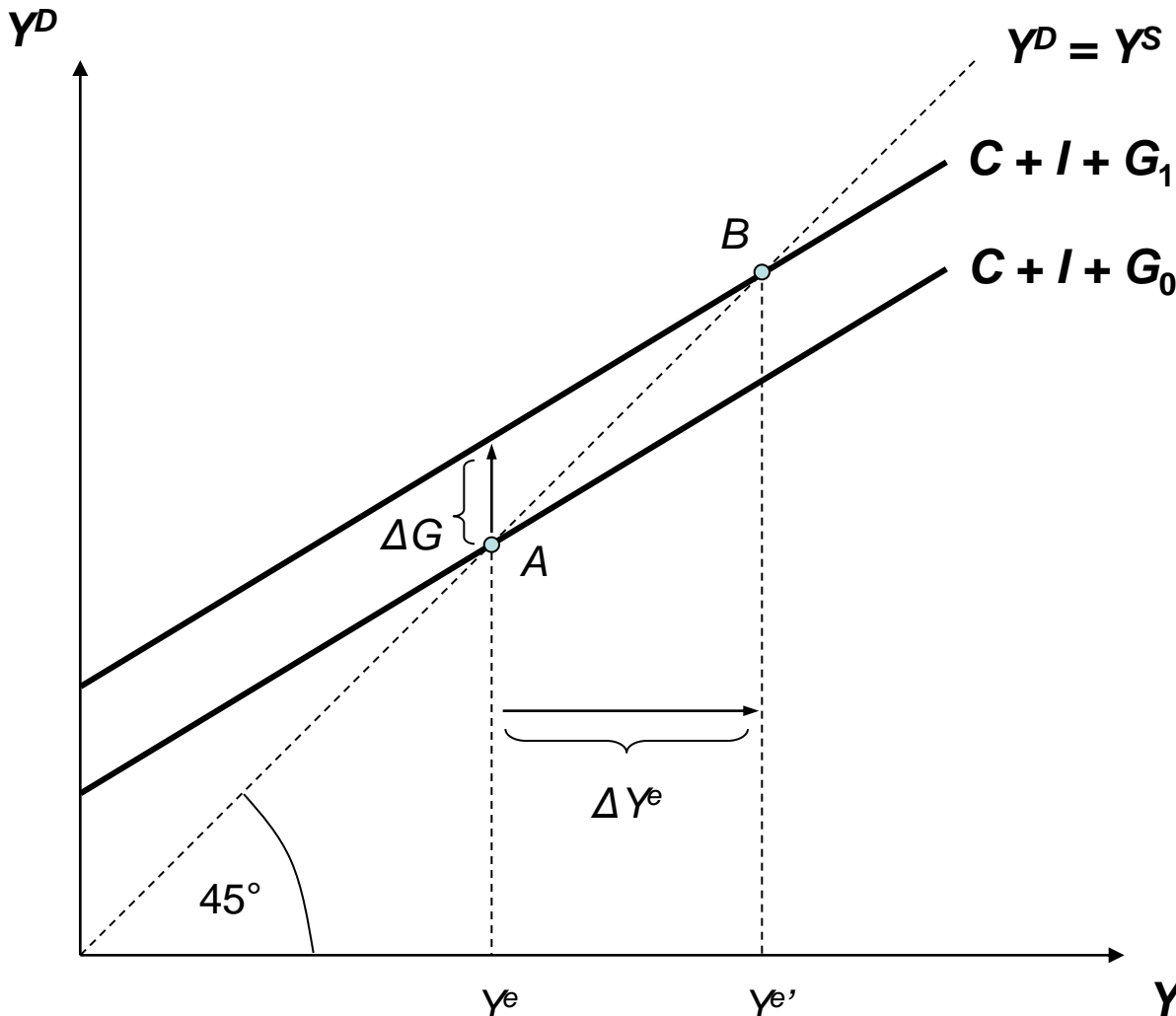
b) kiadási főösszegét 14 917 107,8 millió forintban,

c) hiányát 576 160,7 millió forintban állapítja meg.

2. § (1) Az 1. §-ban meghatározott kiadási és bevételi főösszegeknek, valamint a saját bevétellel nem fedezett kiadásokhoz nyújtott költségvetési támogatási előirányzatoknak fejezetek, címek, alcímek, jogcím-csoportok, jogcímek szerinti részletezését az 1. melléklet tartalmazza.

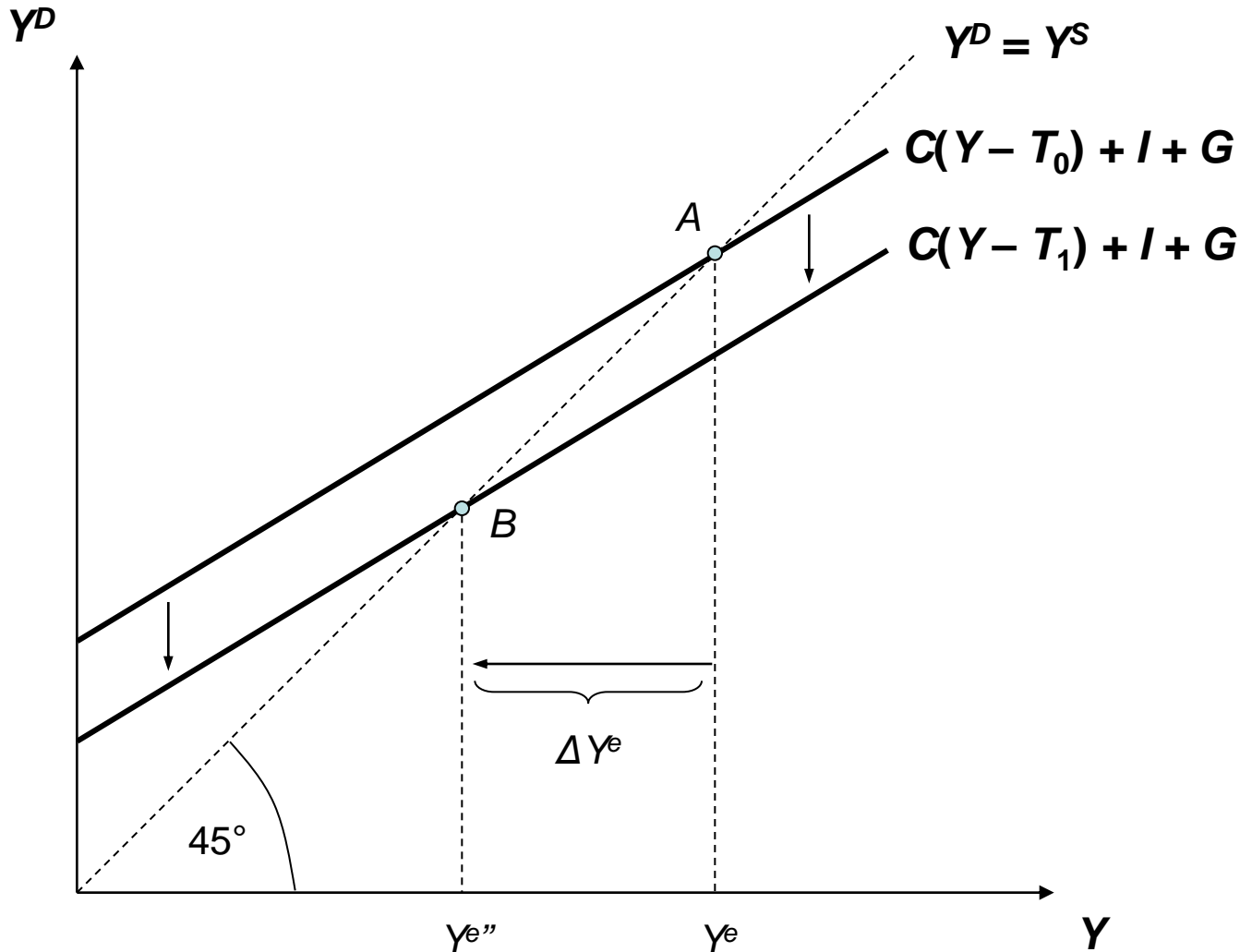
(2) A központi alrendszer mérlegét az Országgyűlés a 2. mellékletben foglaltak szerint hagyja jóvá.

A kormányzati áruvásárlások hatása az összkeresletre

Szám példa: Vegyünk egy zárt gazdaságot, ahol kiinduló helyzetben az autonóm fogyasztási kiadások nagysága 1480 milliárd, a fogyasztási határhajlandóság 0,6; a magánberuházások értéke 4200 milliárd, a kormányzati áruvásárlásoké pedig 7800 milliárd pénzegység. Határozzuk meg a fenti kiinduló állapotnak megfelelő egyensúlyi GDP-t! Hogyan változna a GDP nagysága a kínálati oldal tökéletesen rugalmas alkalmazkodását feltételezve, ha a kormányzat 100 milliárddal növelné az autópálya-építésre fordított kiadásokat?

Az adók és transzfererek hatása az összkeresletre

Szám példa: Tekintsük ismét az előző példában szereplő gazdaságot, mégpedig a kezdeti adatokkal. Ismert még hogy az adók nagysága 10000 mrd, a transzferéké 4000 mrd. Mekkora az egyensúlyi GDP?

Tételezzük fel, hogy a kormányzat 1000 milliárdos megszorító csomagot vezet be, amely kizárólag az adó- és a támogatási rendszert érinti. Milyen hatásai lesznek ezeknek az intézkedéseknek a GDP-re vonatkozóan?

Expanzív és restriktív fiskális politika - összefoglalás

- költségvetési expanzió
 - kormányzati kiadások (pl. állami beruházások, működési kiadások) növelése
 - transzferkifizetések (pl. nyugdíjak, gyes, családi pótlék, támogatások, segélyek), közalkalmazotti bérkifizetés növelése
 - adó- és járulékcsökkentés
- költségvetési restriktió
 - adó- és járulékemelés
 - kiadáscsökkentő lépések